

Kultur och fritidsplan

Lessebo kommun 2023-2026

Dokumentets typ: Kulturplan

Datum för antagande: 2023-09-25

Beslut av: Kommunfullmäktige § 89

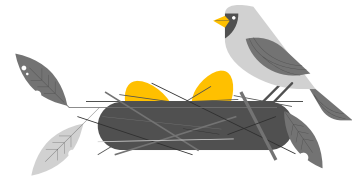

Lessebo kommun

Innehåll

Kultur och fritidsplan	3
Ordförande Kultur- och fritidsutskottet har ordet	3
Syfte	4
Mål och vision i Lessebo kommun - kultur och fritid	4
Prioriterade grupper	5
Boende och livskvalité	5
Barn och ungas uppväxtvillkor	5
Näringsliv och arbetsmarknad	6
Hållbarhet	6
Samverkan	6
Nationella, regionala och lokala riktlinjer och mål	7
Barnkonventionen	7
Nationella idrottspolitiska mål	7
Lessebo kommuns idrottspolitiska mål	7
Nationella kulturpolitiska mål	8
Regionala kulturpolitiska mål för Kronobergs län	8
Regionala kulturmiljöstrategin	9
Friluftsliv	9
De 10 friluftsmålen - ett nationellt mål	9
Ungdomspolitiska mål, demokrati och goda uppväxtvillkor för barn och ungdomar	10
Kultur och fritid i Lessebo kommun	10
Presentation och strategi	10
Folkhälsan, idrotten, kulturen, fritiden och trivsamheten!	10
Aktiv i naturens omgivning	11
Biblioteksverksamhet	12
En aktiv och meningsfull fritid	12
Kulturmiljö	14
Konst, konstnärlig miljögestaltning, vård och registerhantering	15
Evenemang och arrangemang	15
Folkbildningen, föreningsverksamheten och dess bidrag	15
Bidrag/stöd inom kultur och fritid	16
Sammanfattade mål för Kultur och fritid i Lessebo	17

Kultur och fritidsplan

Ordförande Kultur- och fritidsutskottet har ordet

Ett rikt fritidsliv för alla

Kultur och idrott, tillgång till ett rikt fritidsliv är kittet i samhället och en viktig förutsättning för en plats attraktivitet. Det stärker invånarnas känsla av livskvalitet och det blir en plats där människor upplever glädje och gemenskap och som har en positiv inverkan på trygghet, hälsa och välbefinnande. En kommun med kultur, idrott och fritidsaktiviteter är rik. Rik på engagemang, upplevelser och gemenskap. Rikt på ambition, drivkraft och mål.

Människors fria tid, den tid som vi inte arbetar, går i skolan eller har andra fasta sysslor, är kanske den tid som värdesätts mest och är så viktig att den även bidrar till vart vi väljer att bo. Det innebär att ett rikt och meningsfullt fritidsliv inte bara är viktigt för alla oss som bor i kommunen utan även för Lessebo kommuns möjligheter att växa. Det skapar även förutsättningarna för näringslivets tillgång till arbetskraft och att utvecklas.

Civilsamhället; föreningar och olika ideella sammanslutningar, kulturella och kreativa näringsidkare spelar en viktig roll med sitt ovärderliga arbete med att erbjuda aktiviteter och evenemang för alla i kommunen. Kultur och fritids verksamhetsområde syftar till att skapa förutsättningar för ett öppet och tillgängligt föreningsliv. Det ska finnas förutsättningar för alla att vara delaktiga och att vara aktiv hela livet.

Att verka i en förening utvecklar både individen och samhället. Till exempel ger idrotten oss laganda och individuell utveckling, identitet och tillhörighet. Den ger styrka, uthållighet och förmåga att utmana gränser. Att verka i en förening skapar förståelse för den demokratiska processen, utvecklar ledarskap och förståelse för vikten av att verka tillsammans för ett högre syfte och att det är vi tillsammans som skapar vårt samhälle. Fritidsaktiviteter bidrar till möten över olika gränser. Möten som bidrar till förståelse för andras situation och villkor samt till integration.

De senaste åren har varit i en snabbt föränderlig tillvaro. Pandemins effekter slog hårt mot den ideella sektorn. Svårigheter att få tillgång till ledare ökade och antalet aktiva barn och unga minskade. En trend som sågs redan innan pandemin men påverkades än mer på ett negativt sätt. Vi ser tyvärr även en negativ utveckling gällande våra invånares hälsa. Fler barn, unga och äldre upplever psykisk ohälsa och av våra äldre invånare är det även många som känner sig ensamma.

Med detta program tar vi nu ut en strategisk riktning mot framtiden för verksamhetsområdet Kultur och fritid. Lessebo kommun vill tillsammans med föreningslivet och andra aktörer verka för ett brett utbud av kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter. Lyckas vi kommer vi att uppnå personliga vinster i form av bättre mående och hälsa och även andra samhällsekonomiska vinster på sikt.

Angelica Karlsson

Ordförande Kultur- och fritidsutskottet

Syfte

Kultur och fritidsfrågorna ligger sedan 1 januari 2019 under kommunledningsförvaltningen i Lessebo kommun och styrs av ett utskott.

En kultur och fritidsplan för Lessebo kommun är ett dokument som avser att fungera som en gemensam plattform kring kultur, idrott och fritidsfrågor. Kultur och fritidsplanen ska lyfta fram de områden som särskilt avser barn och ungas fritid med syfte att främja kultur och idrott i Lessebo kommun och stärka våra medborgares upplevelse av kvaliteten.

Kultur och fritidsplanen ska vara kopplad till de övriga målen och visionerna i Lessebo kommun, i Region Kronoberg och andra nationella mål kopplade till folkhälsa, idrott och kultur.

Syftet är också att visa på resurser och utmaningar för medborgare, verksamma aktörer och politiker. Kultur och fritidsplanen ska ange hur kulturen och fritiden inkluderat idrotten i Lessebo kommun kan utvecklas och stödjas genom prioriteringar och olika insatser.

Planen bygger på en nulägesanalys som beskriver utmaningar och möjligheter. För att nå målet görs prioriteringar eller strategier. Det gör att den kommunala kultur och fritidsplanen blir lättare att följa upp och koppla till de satsningar som görs regionalt. Förankring i lokalsamhället har skett med hjälp av webbaserade enkäter, dialogmöten med föreningar och samtal med engagerade medborgare.

Kultur och fritidsplanen ska haka i de regionala och nationella styrdokumenterna för kultur och fritid men ska också kunna följas upp inom Lessebo kommun för att mynna ut i en aktivitetsplan.

Till kultur och fritidsplanen hör en egen separat biblioteksplan för Lessebo kommun.

Mål och vision i Lessebo kommun - kultur och fritid

En aktiv, meningsfull och jämlik fritid för alla medborgare i Lessebo kommun!

Mål och visioner är baserade på Lessebos kommuns värdegrund med ansvar, respekt, tydlighet, tillit och utveckling.

Lessebo kommuns övergripande verksamhetsplan med mål utgår från kommunens vision, Barnkonventionen och Agenda 2030. Dessa är även kopplade till kommunens olika strategidokument och den regionala utvecklingsstrategin (RUS).

Följande övergripande målområden att arbeta med är identifierade i Lessebo kommun hämtade från budget 2023:

- Prioriterade grupper
- Boende och livskvalité
- Barn och ungas uppväxtvillkor
- Näringsliv och arbetsmarknad
- Hållbarhet
- Samverkan

Prioriterade grupper

Barn och unga inkluderat personer med funktionsvariationer är en självklar målgrupp, där möjligheten till en rik fritid under hela året inkluderat loven främjar rörelse, lek och en aktiv fritid. Det minskar stillasittande, utanförskap och en psykisk ohälsa.

Alla med funktionsvariationer samt äldre ska kunna ha möjligheten till ett deltagande på samma villkor som övriga medborgare. Lättillgängliga lokaler och parker, samt möjligheter till aktivitetsutbud på lika villkor bidrar till en minskad isolering och ökar psykisk hälsa.

Boende och livskvalité

I Lessebo kommuns utvecklingsstrategi slås det fast att fler invånare behövs för att säkra en god välfärd och kommunal service för Lessebo kommuns invånare och företag.

Hela kommunkoncernen kan och ska bidra till att göra Lessebo kommun till en attraktiv plats att bo på.

Det ska vara enkelt och tryggt för våra invånare att möta Lessebo. Vi ska erbjuda ett rikt fritidsliv i Lessebo kommun för våra prioriterade målgrupper under hela året. Föräldrar vill kunna ge sina barn möjligheten att vara delaktiga i idrott eller andra fritidssysselsättningar.

För en aktiv, utvecklande och meningsfull fritid för kommunens alla invånare behöver Kultur och fritid att verka för:

- Att intresset för kulturell verksamhet och idrottsverksamhet ska öka
- En ökad folkhälsa, ett minskat stillasittande och en meningsfull fritid
- Ett attraktivt fritidsutbud under hela året på varje ort för våra prioriterade grupper
- Möjligheter till lek och spontanidrott
- Möjlighet för kreativa ytor för skapande och kulturell verksamhet
- Ett lättillgängligt föreningsutbud med en rik variation av möjligheter
- Mötesplatser på samtliga orter för alla invånare med anpassning för funktionsvariationer av lokaler
- En anpassning för möjlighet till parasport och funktionsvariationer inom idrottsanläggningar

Barn och ungas uppväxtvillkor

I Lessebo kommuns utvecklingsstrategi lyfts ett bra skolresultat, goda levnadsvanor, aktiv fritid och samordningsmöjligheter, som särskilt betydelsefulla delar i möjligheten till en trygg uppväxtmiljö.

Kultur och fritids strategier för barn och unga är att verka för att alla barn ska ha möjligheter till en rik fritid som främjar lek, kreativitet och rörelse.

- Tillgång till en rik fritid utifrån behov och förutsättningar
- Tillgång till anläggningar och aktivitetsytor genom funktionsanpassningar
- Tillgången till relevanta och önskade aktiviteter på fritiden och loven
- En trygg och stimulerande fritidsgårdsverksamhet
- En trygg och stimulerande föreningsverksamhet
- Löpande undersökningar av barn och ungas synpunkter
- Arbetet med Barnens bästa genom Krono Barns-modellen
- Arbetet med lokal uppföljning av ungdomspolitiken - LUPP

Näringsliv och arbetsmarknad

Lessebo kommun står i sin utvecklingsstrategi bakom den gemensamma kraftsamling gällande kompetensförsörjning som sker i Kronobergs län utifrån den regionala utvecklingsstrategin. Kompetensförsörjning och matchning kan bidra till att på kort sikt minska arbetslöshet och möta företagets behov. På lång sikt krävs strategiska satsningar på bristyrken och rätt kunskaper hos invånarna.

Kultur och fritids strategier är att främja:

- Ett intresse för föreningsarbete
- Mötesplatser där arbetsmarknaden möter unga
- Delaktighet av kulturella och idrottsliga upplevelser
- Dialog mellan möjliga aktörer för etablering gällande extern utbildningsverksamhet inom kultur och fritid

Hållbarhet

I kommunens utvecklingsstrategi lyfts olika aspekter på hållbarhet. Lessebo kommun har åtagit sig att minska de fossila utsläppen och bli en hållbar kommun. En av Lessebo kommuns styrkor är god trivsel på arbetsplatserna. För att bibehålla denna trivsel krävs fortsatt och långsiktigt hållbart arbete med såväl ledarskap som med medarbetarskap där alla tar ansvar för att göra arbetsplatsen attraktiv. En motiverad personal med rätt kompetens för den uppgift man har att utföra är en bra grund för en god hållbar kvalitet i verksamheten.

Det finns också aspekter kring lokaler och nyttjande av sådana genom möjlighet att kunna låta likvärdiga föreningar på samma ort dela lokal eller upplåta lokalerna för annat internt ändamål vid outnyttjade tider.

Kultur och fritids strategier för hållbarhetsområdet är:

- Delaktighet och inflytande hos personalen
- Kompetensinventering av personal och en utökad samverkan över gränser
- Medarbetarskapet i enlighet med Medarbetarpolicyn
- Lokal och anläggningsinventering för ett bättre nyttjande av lokaler och anläggningar
- Kommunikation internt
- Delaktighet och inflytande från våra prioriterade grupper genom underökningar och medborgarförslag.
- En utökad samverkan med civilsamhället

Samverkan

De närliggande kommunerna Lessebo, Uppvidinge och Tingsryd (LUT) försöker i största möjliga mån hitta former för samverkan i så många frågor som möjligt för att främja utvecklingen av verksamheterna inom alla kultur och fritidsfrågor.

Inom hela Region Kronoberg arbetar man redan aktivt med samverkan inom kultur och biblioteksfrågor och vandringsleder för samtliga kommuner.

Inom idrott och fritidsfrågor träffas samtliga kommuner i Kronoberg på eget initiativ.

Kultur och fritid arbetar aktivt med andra förvaltningar gällande frågor som rör barn och ungas fritid.

Samverkan bör i största möjliga mån ske med befintligt civilsamhälle och föreningar såväl som internt för att främja kommuninvånarnas intressen.

I Kulturhuset 51:an finns bibliotek, fritidsgård, kulturskola och möjlighet för andra aktörer att hyra lokaler.

Visionen för huset är: Kulturhuset 51:an i Lessebo - en kreativ och levande mötesplats som skapar en aktiv, utvecklande och meningsfull fritid för kommunens alla invånare.

Kultur och fritids strategier för ökad samverkan genom att:

- Verka för fortsatt och ökad samverkan mellan övriga kommuner i Kronoberg
- Verka för en utökad samverkan under hela året mellan verksamheterna i Kulturhuset 51:an
- Verka för fortsatt och ökad samverkan med interna kommunala verksamheter
- Verka för fortsatt och ökad samverkan med civilsamhället
- Verka för tillgängliga mötesplatser som främjar samverkan
- Verka för tillgänglighet och aktiviteter under samtliga lov med andra förvaltningar

Nationella, regionala och lokala riktlinjer och mål

Barnkonventionen

I Sverige är barnkonventionen lag. Artikel 31 redogör för barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder och rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet. Man ska även uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter till kulturell och konstnärlig verksamhet samt till rekreations och fritidsverksamhet. Lessebo kommun har en antagen policy för den dagliga hanteringen av ärenden som kan komma att beröra barn.

Kultur och fritid ska genom fortsatt dialog med barn och unga på fritidsgården, från föreningar och från skolan kunna erbjuda barn och unga att aktivt delta och påverka idrotts, fritid och kulturaktiviteter för den egna målgruppen.

Nationella idrottspolitiska mål

Idrottspolitiken ska sträva efter att uppmuntra och ge möjligheter till barns, ungdomars och vuxnas motion och idrott i syfte att främja en god folkhälsa.

Alla oavsett ålder, kön, sexuell läggning samt social, etnisk och kulturell bakgrund och eventuell funktionsvariation ska vara lika välkomna i den idrottsliga gemenskapen.

Statsbidrag till barn- och ungdomsidrotten ska lämnas till verksamhet som bedrivs ur ett barnrättsperspektiv.

Lessebo kommuns idrottspolitiska mål.

Lessebo kommuns mål och värderingar gällande idrotten.

Ett livslångt idrottande främjar rörelseglädje och en fysisk och psykisk hälsa.

- Lessebo kommun ska i möjligaste mån underlätta så att alla målgrupper väljer att idrotta i förening under hela livet.
- Lessebo kommun ska främja idrottsskola och prova-på-aktiviteter.
- Idrotten ska kunna vidareutvecklas, samverka med andra aktörer och ge goda möjligheter att idrotta i förening.
- Lessebo kommun ska främja anpassningar för utövande av tillgängliga ytor och underlätta för parasport.
- Idrottsrörelsen är en stark samhällsaktör.
- En jämställd, säker och inkluderande idrott
- Ett stärkt ledarskap
- Ett fortsatt gott samarbete med RF Sisu Småland

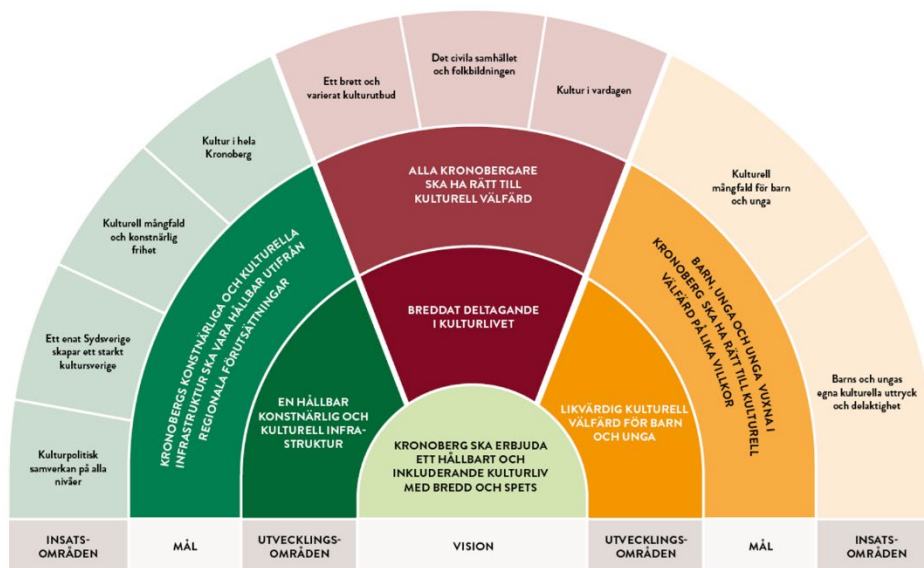
Nationella kulturpolitiska mål

Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling. Kulturpolitiken ska särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur samt främja:

- allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor
- kvalitet och konstnärlig förnyelse
- ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas
- internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan

Regionala kulturpolitiska mål för Kronobergs län

- Kronobergs konstnärliga och kulturella infrastrukturer ska vara hållbara utifrån regionala förutsättningar
- Alla kronobergare ska ha rätt till kulturell välfärd
- Barn unga och vuxna i Kronobergs län ska ha rätt till kulturell välfärd på lika villkor

Under 2022–2024 prioriterar Region Kronoberg tre breda utvecklingsområden med nio insatsområden. Genom dem vill vi, i samverkan med kulturplanens intressenter, fortsätta utveckla den regionala kulturen och samtidigt möta de utmaningar som kulturlivet i Kronoberg står inför!

Regionala kulturmiljöstrategin

Kronobergs läns regionala kulturstrategi för 2021 - 2025 ligger som styrdokument för Lessebo kommuns lokala perspektiv på kulturmiljö och hanteras av Kultur och fritid tillsammans med Samhällsbyggnadsförvaltningen. Tre mål är uttalade och arbetas efter:

- Breddad syn på småländskt kulturarv
- Kulturmiljöer utvecklas hållbart
- Upprätthålla levande dialog mellan aktörer

En av utgångspunkterna i framtagande av strategin har bland annat varit regeringens nationella mål för kulturmiljöarbetet. Målen ska styra de statliga insatserna på kulturmiljöområdet. De ska även kunna inspirera och vägleda politiken i kommuner och regioner.

Friluftsliv

De 10 friluftsmålen - ett nationellt mål

Det övergripande målet för friluftslivspolitikerna är att stödja människors möjligheter att vistas i naturen och utöva friluftsliv där allemansrätten är en grund för friluftslivet. Alla människor ska ha möjlighet att få naturupplevelser, välbefinnande, social gemenskap och ökad kunskap om natur och miljö. Följande mål är satta nationellt och Lessebo kommun ska arbeta därefter.

- Tillgänglig natur för alla
- Starkt engagemang och samverkan för friluftslivet
- Allemansrätten
- Tillgång till natur för friluftsliv
- Attraktiv tätortsnära natur

- Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling
- Skyddade områden som resurs för friluftslivet
- Ett rikt friluftsliv i skolan
- Friluftsliv för god folkhälsa
- God kunskap om friluftslivet

Ungdomspolitiska mål, demokrati och goda uppväxtvillkor för barn och ungdomar

Ungdomspolitikens mål är att alla ungdomar mellan 13 och 25 år ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. I Lessebo behöver man veta vad våra unga vill och tycker.

I Lessebo kommun har man 2019 genomfört en LUPP-undersökning vilket man återkommande efter pandemi-åren är tänkt att genomföras vartannat år. LUPP-undersökningen genomförs också under 2023.

Kultur och fritid i Lessebo kommun

Presentation och strategi

Kultur och fritid i Lessebo hanterar och ansvarar för:

- Bibliotek i orterna Lessebo, Hovmantorp, Kosta och Skruv
- Kulturhuset 51:an i Lessebo
- Idrott, kultur, folkets-hus och fritidsföreningar, studieförbund, samt dess bidragshantering
- Fritidsgårdar
- Lovaktiviteter på alla lov
- Motionsspår och ute-gym
- Vandringsleder
- Campingar
- Idrottsanläggningar, bowlinghall, gymnastikhallar och sporthallar
- Bassängerna inomhus i Skruv och Hovmantorp
- Kulturhistoria och kulturmiljövård
- Folkhälsoarbetet
- Offentlig konst
- Evenemang

Folkhälsan, idrotten, kulturen, fritiden och trivsamheten!

Alla människor har behov av både rörelse, olika intryck och möjligheter att uttrycka sig. Kulturell stimulans och daglig motion främjar hälsan och har ett samband med välbefinnande.

Ökad livskvalitet blir allt viktigare för alla målgrupper och gruppen äldre kulturaktiva medborgare kommer att öka markant det närmaste decenniet. Kravet att möta upp medborgarna för att främja folkhälsan ökar och därmed också en förståelse och anpassning. Stillasittandet ökar och likaså den psykiska ohälsan, inte undantaget barn och äldre. Kultur

och fritid kan bidra till en avgörande faktor för ökad folkhälsa i alla åldrar och kunna erbjuda ett utbud som tilltalar många utan att exkludera någon.

Idrotten är en samhällsresurs! Utövandet verkar över gränserna och ökar förståelsen mellan människor, grupperingar inom olika kulturer och spränger språkbarriärer.

En idrottsarena kan fungera som en mötesplats i vardagen och skapar ett engagemang med positiv inverkan på hela samhället. Tillgänglighetsanpassade utformningar är en förutsättning för personer med funktionsvariationer för att främja såväl fysisk som psykisk hälsa och ett gott liv.

Samverkan med skolan är viktig för ökad rörelsesatsning. Vi ska främja mötesplatser för spontanidrott och fritid.

Aktiv i naturens omgivning

Spår och leder

Naturen och omgivningarna i Lessebo kommun ska på ett tillgängligt sätt kunna åtnjutas av alla invånare, men även för naturturism. Våra befintliga resurser ska värnas och underhållas. Ute-gym och elljusspår finns på samtliga orter.

Elljusspår, motionsspår, utomhusgym, MTB-, cykel-, turist- och vandringsleder ska ses över och underhållas väl. Skyltar ska vara uppdaterade och röjning ska ske med jämna mellanrum. Detta gäller också vandringsleder som sträcker sig över kommungränsen. Elljusspår på respektive orter ska vid längre vinterväder spåras för längdskidor under snöperioder. Alla spår och leder ska kunna vara lättillgängliga via användarvänliga system.

Aktivitetsytor utomhus och lokaler

Idrottsplatser utomhus finns på samtliga orter, varav i Lessebo och Hovmantorp på kommunal mark. Samtliga idrottsplatser fyller en mycket viktig del för respektive förening för träning, arrangemang, matcher och cuper men utgör också en viktig arena för spontanidrott, civilsamhället och skolan.

I Lessebo är utegymmet tillgänglighetsanpassat för att ge alla målgrupper möjlighet till träning och rörelse. I Hovmantorp finns en hinderpark som uppmanar till rörelseglädje genom lek och utmaningar.

Kultur och fritid ska främja och belysa vikten av lokaler, idrottsplatser på alla orter så att skola, vård och omsorg kan förlägga mer tid på plats. Vi ska sträva för att underlätta tillgängligheten för allmänheten att nyttja fria tider och på så sätt öka möjligheterna till fler föreningsaktiva samt att främja en tillgänglighetsanpassning för att inbjuda även för parasporter.

Badplatser

Kommunala badplatser utomhus finns i Skruv, Hovmantorp, Strömbergshyttan och Lessebo och är av mycket stor betydelse för allmänheten under sommartiden.

Badplatserna ska skötas väl samt kunna erbjuda en möjlighet med offentliga toaletter under badsäsongen. Badplatserna är viktiga för kommunens invånare och fungerar som mötesplats kring rekreation och god folkhälsa och ska sträva mot att vara tillgänglighetsanpassade.

Kommunen sköter driften av de kommunala badplatserna undantaget Strömbergshyttan där driften sköts av Trafikverket då det också är en rastplats längs väg 25.

Campingar

Lessebo kommun har campingmöjligheter på samtliga orter. Campingar är av stor betydelse för många turister, då särskilt husbilar ökar mest på våra vägar, men campingarnas skötsel speglar också besökarens syn på kommunen. Besökaren idag är generellt mer krävande än tidigare.

Lessebo kommun ska därför sträva efter att underhålla aktuella campingplatser på ett föredömligt sätt och säkra en ändamålsenlig drift.

Biblioteksverksamhet

Biblioteken är den del av Kultur och fritid som är lagstadgad och styrs av Bibliotekslagen. Lessebo kommun har en egen biblioteksplan men sammanfattningsvis så ansvarar Kultur och fritid för fyra bibliotek i orterna Lessebo, Hovmantorp, Kosta och Skruv.

I Skruv och Hovmantorp är biblioteken mer-öppna, vilket betyder att de är tillgängliga för medborgare även utanför bemannade tider.

På varje skola ska det dessutom även finnas skolbibliotek, men det regleras av skollagen och ligger således under utbildningsförvaltningen.

I varje kommun ska det enligt bibliotekslagen finnas ett folkbibliotek. Bibliotekslagen betonar att folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla men prioriterade grupper är barn och unga, personer med funktionsvariation, personer med annat modersmål än svenska och de nationella minoriteterna.

Enligt lag ska biblioteket verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. En av de viktigaste uppgifterna är att verka för en språklig och digital kompetens.

Biblioteken i Lessebo kommun fungerar också som plats för möten, studiemöjligheter samt en plats för intern och extern information.

Varje kommun ska enligt lag ha en egen biblioteksplan och det är i biblioteksplanen som verksamheten, dess mål och strategier specificeras.

En aktiv och meningsfull fritid

Fritidsgårdar

Fritidsgårdsverksamheten i Lessebo kommun ska utgöra ett frivilligt komplement till barn och ungas fritid. Det ska även fungera som mötesplatser på de olika orterna.

Fritidsgårdarna ska ha utbildad personal, kunna kommunicera på ungas sätt, presentera alternativa fritidssysselsättningar och utgöra trygga förebilder. Fritidsgårdarna samverkar med civilsamhället och lokala föreningar för att i samverkan därigenom kunna presentera ett större fritidsutbud.

Kultur och fritid ska verka för att utöka åldersspannet nedåt och uppåt i ålder med generösa öppettider. Att ha ett kvalitativt aktivitetsutbud inom eget skapande inom konst och musik samt utgöra inspirerande mötesplatser. Att utöka samverkan med kulturskola och bibliotek men även externa aktörer för ett bredare utbud som riktar sig mot fler målgrupper är av hög prioritet.

En undersökning på högstadieskolan Bikupan gjordes under våren 2023 för de unga som hade sin hemort utanför Lessebo tätort gällande fritidsgården och man uttryckte då i klar majoritet en önskan om att få nyttja Kulturhuset 51:an som fritidsgård i stället för andra lokaler i sin hemort. Detta är undantaget bowlinghallen som också tidvis har fungerat som en högt uppskattad fritidsgård. Kultur och fritid strävar efter att följa de ungas önskemål och att kunna erbjuda aktiviteter där det önskas.

Lovaktiviteter och simskola

På alla orter är ett lovbaserat utbud av stor vikt. De allra flesta barn och unga stannar på sin hemort under loven och ett utbud för lovaktiviteter kan vara den avgörande faktorn för att göra roliga saker, främja den psykiska hälsan, motverka stillasittande och inte lockas till ett destruktivt beteende.

Kommunen ska under loven verka för avgiftsfria lämpliga lovaktiviteter för ålder 6- 17 år på alla orterna och om möjligt samverka med lokala föreningar. Lessebo kommun ska verka för att kunna erbjuda lovaktiviteter och simskola utan att vara beroende av statsbidrag, samt samverka med andra förvaltningar för att erbjuda ett bredare aktivitetsutbud.

Lessebo kommun skall sträva efter att kunna erbjuda simskola till barn och ungdomar, då simkunnigheten sjunker hos denna målgrupp.

Fritidsbibblan

Lessebo kommun har en fritidsbibbla i Sporthallen i Lessebo tätort. Kultur och fritid ska ha fritidsbibblan öppen minst tre kvällar per vecka för att kunna erbjuda gratis lån av sport och fritidsutrustning för alla invånare gällande både sommar och vinteraktiviteter.

Alla ska kunna få samma möjlighet till att kunna vara med i sportaktiviteter oavsett ekonomi för sportutrustning. Detta gynnar både ett återbruk, miljön, den egna ekonomin och folkhälsan.

Mötesplatser och samlingslokaler

Meningsfulla fritidsaktiviteter kräver möjligheter till ytor. Tillgänglighet, närhet och bra mötesplatser är ledord för all kultur. Mötesplatser på de olika orterna skapar gemenskap och utgör en möjlighet att kunna träffas utanför hemmet. Befintliga mötesplatser i kommunen utgörs av idrottshallar, biblioteken, Kulturhuset 51:an i Lessebo samt samlingslokaler på de andra orterna och andra föreningsbundna fastigheter.

Bidragsberättigade samlingslokalföreningar ska möjliggöra mötesplatser för invånare på de olika orterna och kunna nyttjas för arrangemang till externa arrangörer.

Kultur och fritids gymnastikhallar bör tillgänglighetsanpassas på ett sätt som underlättar för alla prioriterade grupper att kunna ta sig dit.

Kulturhuset 51:an i Lessebo

Kulturhuset 51:an i Lessebo ska vara en tillgänglig och öppen mötesplats med generösa öppettider för alla målgrupper men med prioriterat område barn och ungdomars fria tid.

Där samverkar folkbiblioteket, fritidsgård och kulturskola mot målet att barn och unga ska kunna mötas och ta del av aktiviteter i en stimulerande och trygg miljö kopplat till fritiden.

Externa kulturevenemang och fritidsfrämjande verksamheter ska kunna välkomnas i huset för att skapa ett kompletterande och bredare utbud. I Kulturhuset 51:an ryms biblioteket, fritidsgården, biljard, kök, musikstudio, podd-studio, danssal, scener och vi samverkar med Kulturskolan som ligger under Utbildningsförvaltningen.

Kulturhuset fungerar även som lokal för sammankomster, konferens och möten.

Vision för Kulturhuset 51:an:

Skapa ett rikare kulturliv i Lessebo kommun genom att organisera ett varierat utbud av kulturaktiviteter, kulturupplevelser och scenkonst där alla medborgare ges möjlighet att delta.

- Skapa tillgängliga, meningsfulla och aktivitetsbaserade mötesplatser mellan människor med olika förutsättningar, bakgrund och kultur.
- Ge barn och unga möjlighet att vara med och påverka utformning och innehåll.
- Verka för ett större utbud av kultur och fritidsaktiviteter, där medborgarna ges möjlighet att delta vid flera olika aktiviteter.
- Skapa kännedom om Kulturhusets gemensamma verksamheter för att fler medborgare ska ges möjlighet att bli en del av den.
- Verka för ett öppet hus med aktiviteter under loven.
- Samverka med kulturskolan

Ett helöppet Kulturhuset 51:an ligger i allmänhetens intresse, då kan huset få leva och tillgängliggöras för alla medborgare.

Film i Lessebo kommun

Filmens betydelse som berättarform är oslagbar och filmen fyller funktion både i utbildningsformat samt som underhållning.

Folkets bio finns i orterna Kosta, Skruv och Hovmantorp och har en väl utvecklad egen strategi och fyller en kulturell viktig funktion på de olika orterna som bedrivs i Folkets hus-föreningarnas regi. Möjligheter till filmvisningar för skolan, filmklubbar samt allmänhet är en viktig del för Folkets hus-föreningarna. Samverkan är Folkets bio, Film i Glasriket och Filmregion Sydost.

I Lessebo ort finns inte längre folkbiograf. I samverkan med skolan uppmuntras skolbiovisningar. Kultur och fritid ska arbeta aktivt för att underlätta för exempelvis skolbiovisningar och filmprojekt i Kulturhuset 51:an.

Kulturmiljö

Kulturmiljön speglar vårt kulturhistoriska arv och skapar förståelse för vår historia. Lessebo kommun är knuten till den regionala kulturmiljöstrategin som Länsstyrelsen i Kronoberg tagit fram. Lessebo kommun är med i deras styrgrupp för kulturmiljö.

I Lessebo kommun ska man verka för att befintliga kulturmiljöer bevaras och att man respekterar den ursprungliga arkitekturen och dess kulturella sammanhang. Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas. Ett

inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser

Hembygdsföreningarna utgör en mycket viktig del i vårt gemensamma kulturarv och fungerar även som mötesplatser. Lessebo kommun ska verka för en ökad digitalisering av hembygdsföreningarnas arkiv knutet till Lessebo kommun för att på så sätt garantera att viktig kulturhistoria bevaras åt eftervärlden.

Kultur och fritid ska kunna vara remissinstans internt vid renoveringar av äldre fastigheter för bevarandet av den samtida kulturmiljön.

Konst, konstnärlig miljögestaltning, vård och registerhantering

Lessebo kommun-koncern innehar konst i olika utföranden, från glas till vägghängd konst eller skulpturer.

En antagen policy finns för 1% regeln, dvs att 1 % av budget, överskridande 10 mkr i om eller nybyggnation bör avsättas till utsmyckning.

Befintlig konst i Lessebo kommun ägs av medborgarna och tillhör inte tjänstemän eller politiker även om gåvor utdelats. Lessebo kommun ska sträva efter att följa de riktlinjer som ges från Statens konstråd när det gäller hantering av offentlig konst. Lessebo kommun påbörjade 2020 ett arbete med att inventera och katalogisera all offentlig konst i ett konsthangeringsprogram.

Kultur och fritid vill kunna visa konst i sammanhang för Lessebo kommuns invånare under vissa perioder då vi saknar en offentlig konsthall avsedd för ändamålet. Att utveckla Lessebo kommuns offentliga rum genom att initiera och genomföra konstnärliga gestaltningar är därför viktigt.

Evenemang och arrangemang

Kultur och fritids uppdrag ska vara öppet men begränsat till ett antal evenemang per år, däribland Nationaldagen och Kulturdagar för att främja invånarnas gemenskap men också att erbjuda en inblick i kommunens och föreningars verksamheter.

Lessebo kommun ska värna om midsommarfirandet och andra högtider för allmänheten kopplade till kulturarvet, som Minnesotadagarna och andra föreningsarrangemang.

Kultur och fritid vill verka för att externa aktörer ska arrangera fler evenemang i Lessebo kommun för att på så sätt få en ökad attraktivitet och ett större kulturellt utbud.

Folkbildningen, föreningsverksamheten och dess bidrag

Lessebo kommun har ett 40-tal aktiva föreningar inom fritid, idrott, kultur, folkets-hus och pensionärsföreningar. De fyller en ovärderlig gemenskap och utgör en stark kärna i civilsamhället. Ett femtontal av dessa är idrottsföreningar som har en verksamhet inriktad mot barn och unga och sammankallas via RF Sisu Småland, som är Riksidrottsförbundets och SISU Idrottsutbildarnas regionala organisation, som utvecklar och stödjer idrotten i Småland.

Folkbildningsverksamheten utgörs av studieförbunden till exempel ABF, Studieförbundet Vuxenskolan, Sensus, Medborgarskolan. Studieförbunden kan genom studiecirkelar engagera

och initiera ett utbud som berikar den enskilda medborgarens nyfikenhet, utbilda och entusiasmera, motverka ensamhet och främja folkhälsan. Folkbildningen styrs nationellt genom Folkbildningsrådet.

Folkets-husföreningar finns och verkar i Skruv, Kosta och Hovmantorp där vissa är medlemmar i den nationella organisationen Folkets hus och parker.

Hembygdsföreningar med lokala arkiv finns på samtliga orter i Lessebo kommun och tillhör det regionala hembygdsförbundet i Kronobergs län.

Bidrag/stöd inom kultur och fritid.

Bidrag eller stöd till föreningar eller studieförbund är inte lagstadgat eller styrs av ett nationellt ramverk utan det är upp till varje kommun att besluta. Att vara bidragsberättigad förening i Lessebo innebär att föreningen är aktiv och kan visa årsmötesprotokoll, stadgar och samtliga handlingar som årsredovisning av ekonomi, värdegrund samt utdrag från belastningsregister vid stickprov.

En förening bygger på ideell kraft som verkar främst för sin egen förenings skull och ett bidrag ska ses som ett stöd. Föreningarna verkar inom sin intressesfär och kan om alla kriterier följs erhålla kommunala bidrag som ska ses som en hjälp till självhjälp i syfte att engagera fler medlemmar till sin förening. Vissa föreningar verkar via nyttjanderättsavtal på kommunal mark eller i kommunala lokaler och andra äger eller hyr sina lokaler eller anläggningar.

Bidragsberättigade föreningar som verkar för barn och unga inom idrott har nolltaxa i våra gymnastiksal, skol-bassänger och sporthallar.

Bidrag från Lessebo kommun utgör en viktig del för att främja idrottande, framtida folkhälsa, mötesplatser och ett välbefinnande i kulturella utövande. Bidrag ges till bidragsberättigade föreningar inom idrott och kultur, däribland samlingslokalföreningar och hembygdsföreningar samt studieförbund. Kultur och fritid arbetar med RF Sisu Småland som i sin tur hanterar de förbundsanslutna idrottsföreningarna gemensamt med Lessebo kommun. Studieförbund som är anslutna till Folkbildningsrådet ska kunna erhålla bidrag för den verksamhet som skett i Lessebo kommun.

Kultur och fritid vill sträva mot ett jämlikt system för bidragsberättigade föreningar.

Lessebo kommun ska främja de föreningar som aktivt arbetar för ett utökat deltagande för våra prioriterade målgrupper.

Lessebo kommun ska föra dialog med studieförbund och föreningar för samlingslokaler för att på så sätt möjliggöra en kvalitativ verksamhet och ökad tillgänglighet för medborgare.

Sammanfattade mål för Kultur och fritid i Lessebo

- Bredda deltagandet i föreningar och aktiviteter hos våra prioriterade grupper
- Främja de föreningar som arbetar för ett utökat deltagande hos våra prioriterade grupper
- Utveckla ungas delaktighet och inflytande
- Främja mötesplatser för studiemöjligheter, fritidsaktiviteter och spontanidrott
- Öka tillgänglighetsanpassningar i lokaler och anläggningar
- Öka möjligheterna till parasportutövning
- Utveckla det offentliga rummet genom konstnärliga gestaltningar
- Öka tillgängligheten i Kulturhuset 51:an för prioriterade grupper
- Öka samverkan mellan civilsamhället, föreningar, kulturskolan, biblioteket och fritidsgården
- Utveckla fritidsgårdsverksamheten genom ungas delaktighet och inverkan
- Biblioteksverksamheten ska enligt biblioteksplanen ges goda förutsättningar för öppethållande, service och aktiviteter och öka kunskapen hos invånarna om bibliotekens samtliga användningsområden och det utbud som erbjuds

